

Editorial

Els projectes de la Institució

A principis de l'any 2000, disset grups de recerca van començar els seus estudis a la vall d'Alinyà i ara, dos anys després, ha arribat el moment de recopilar tota la informació obtinguda i elaborar les dades que hauran de contribuir a facilitar la gestió d'aquest espai i a garantir la conservació dels seus organismes i sistemes naturals. Més endavant, un nou volum de la col·lecció «Treballs de la Institució Catalana d'Història Natural» recollirà els resultats de tots els estudis realitzats, i així es podran difondre entre tots els membres de la Institució.

Malgrat l'interès que tindria fer la valoració dels resultats obtinguts a Alinyà, l'objectiu d'aquest editorial és reflexionar sobre si aquest tipus de projectes s'adiu amb la línia de treball que es va marcar la Institució després de celebrar el centenari.

Quan es va celebrar el centenari de la Institució es va obrir un ampli debat sobre el que hauria de ser la Institució, debat en el qual —cal no oblidar-ho— van participar, d'una manera o una altra, la major part dels seus membres. De les deu línies prioritàries que es van establir, una feia referència a la realització de treballs multidisciplinaris i de projectes relacionats amb el coneixement, la conservació i la gestió dels organismes i dels sistemes naturals.

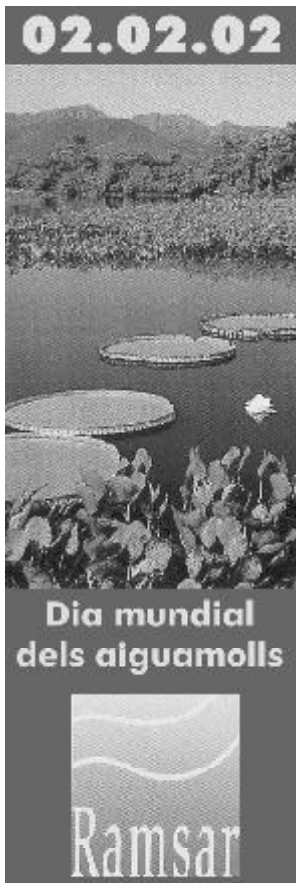
La funció de la Institució es podria definir, tot i que potser de manera un poc esquemàtica, com de pont entre el món de la recerca i les demandes de la societat. Si bé no és fàcil saber com s'ha de construir aquest pont, en el que no hi ha cap dubte és en el que no ha de ser la Institució; per això sempre s'ha insistit en el fet que la Institució no és ni un centre de recerca ni una empresa

ni un grup ecologista, per posar alguns exemples, i que precisament el seu valor rau a fer de connector entre tots aquests elements.

La Institució no és un centre de recerca, però la seva funció és promoure i donar suport a la recerca, i també plantejar als investigadors algunes de les qüestions que més preocupen altres col·lectius socials. En el projecte d'estudi dels sistemes naturals de la vall d'Alinyà, aquesta funció ha estat la predominant, ja que ha servit per motivar un nombre important d'investigadors, centres de recerca i universitats a centrar la seva feina en un espai determinat, la vall d'Alinyà, sobre el qual es plantejaven qüestions prou importants: com conservar els seus sistemes naturals i com utilitzar-los de manera sostenible.

En el camp de la recerca, aquest projecte ha facilitat l'assoliment d'altres fites que, sense la intervenció de la ICHN, possiblement no s'haurien aconseguit. Entre aquestes, caldria destacar l'enfocament multidisciplinari que s'ha donat al treball i, especialment, que s'hagi impulsat la participació en aquests treballs d'investigadors independents i s'hagi donat suport a la formació d'estudiants en les tècniques de la recerca de camp.

La Institució no és cap empresa, per això pot desenvolupar projectes, com el de l'estudi dels sistemes naturals de la vall d'Alinyà, que si no comptessin amb la col·laboració desinteressada de molts investigadors no es podrien realitzar, atès que el cost possiblement seria prohibitiu. I la realitat ho palesa prou bé, ja que en molts altres espais protegits encara no s'ha aconseguit fer un treball d'aquestes característiques i

Estratègies per al futur de l'Alta Garrotxa. Actes de les Primeres Jornades de Reflexió Oix, 6 i 7 d'octubre de 2000. INÉS CARRILLO, JOSEP VILA i MARGARIDA CASTAÑER. Col·lecció Diversitas, núm 26. Universitat de Girona. Desembre 2001. 97 p.

Revista de Girona, núm. 206. Maig - juny de 2001. Monogràfic sobre l'alta Garrotxa. Diputació de Girona. 91 p.

en tan poc temps. És així que amb uns recursos mínims s'ha pogut donar un suport addicional a investigadors que ja tenien algun interès en aquesta zona o, precisament gràcies a aquestes aportacions, s'ha afavorit que altres equips de recerca escollissin aquest espai per dur-hi a terme els seus projectes.

I si es tracta de qüestions econòmiques, també és molt important recordar que el funcionament de la Institució no depèn de cap manera dels ingressos d'aquests projectes, però que tampoc no li representen cap despesa, ja que el pressupost disponible es dedica íntegrament als treballs de recerca. D'aquesta manera, la Institució continua tenint tota la llibertat d'escollir els projectes que consideri del seu interès i que s'adaptin als seus objectius, sense que les necessitats econòmiques l'acabin condicionant.

I a l'hora de plantejar-se qualsevol projecte, la Institució no ha d'oblidar els seus membres i ha de facilitar que aquests puguin participar-hi o, com a mínim, que n'estiguin informats. Els articles que en aquestes mateixes pàgines del Notícies s'han anat publicant sobre els estudis que es duen a

terme a Alinyà, entrarien dins d'aquest supòsit, però el millor exemple que es pot posar és el del cycle de sortides naturalistes que es va organitzar a Alinyà, el qual va facilitar el contacte entre els membres de la Institució, i també de qualsevol altre afeccionat, i els investigadors dels diferents equips de recerca, i va donar l'oportunitat de conèixer aquest interessant espai prepirinenc. I això, a més a més, es va fer gratuïtament, una altra característica que és pròpia de la ICHN i no d'una empresa de serveis ambientals.

No cal estendre's més explicant com aquest projecte ha complert amb aquestes funcions assumides per la Institució, però sí que cal reafirmar que aquest compromís i aquesta manera de fer ha de continuar en tots els altres projectes que es puguin dur a terme. Finalment, resta dir que just al moment d'escriure aquestes ratlles s'establia un acord amb el Departament de Medi Ambient que permetrà iniciar l'avaluació del sistema d'espais naturals protegits de Catalunya, projecte que cal esperar que sigui tant representatiu del nou paper que ha assumit la Institució com el que, gràcies al suport de la Fundació Territori i Paisatge, es du a terme a la vall d'Alinyà. ■

Sessions científiques

El paisatge vegetal dels turons de la plana de Vic. Uns espais que cal conservar

El passat 15 de novembre, Carme Casas, professora de l'Escola Politècnica d'Osona de la Universitat de Vic, va impartir la conferència «El paisatge vegetal dels turons de la plana de Vic. Uns espais que cal conservar». A continuació us n'ofereim el resum.

En el paisatge actual de la plana de Vic destaquen com a indrets especialment interessants per a l'estudi de la vegetació els turons margosos que s'elevan entremig dels conreus (localment anomenats *serrats*). És precisament en aquests turons on queden restes de la vegetació potencial de

la plana. La diversitat de relleus que presenten fa que en els seus vessants hi hagi un variada gamma de comunitats vegetals, corresponents a la sèrie de degradació de les rouredes de roure martinenc: rouredes, garrigues, bardisses i pastures.

A la majoria de turons trobem restes de rouredes de roure martinenc (*Buxo sempervirentis-Quercetum pubescentis* subass. *coriario-cornetosum*), algunes ben constituïdes, d'altres més o menys degradades, amb bardisses o pastures en el sotabosc. En els solells més arrecerats d'alguns turons, sobretot els de la banda de ponent, hi ha

(Continua)

garrigues (*Quercetum cocciferae*). Les comunitats més esteses, però, en tots els turons de la plana són les pastures. Aquestes comunitats pradenques mostren un ampli ventall fitogeogràfic, que va des de les pastures mesòfiles d'afinitat centreeuropea (verdes tot l'estiu, amb molt poques plantes anuals i mates), del *Euphrasio-Plantagineum*, que hi ha a les zones més frescals i humides, fins als pradells terofítics dels *Thero-Brachypodietea*, típicament mediterranis i adaptats als estius eixuts. Dins d'aquest ventall les comunitats més esteses corresponen a les comunitats vivaces de l'*Aphyllanthion*, entre les quals s'estableix un trànsit gradual des de les més mesòfiles (*Plantagini-Aphyllantheum*), afins al *Mesobromion*, fins a les més xeròfiles, situades en els solells abruptes amb erosió (*Brachypodio-Aphyllantheumbrachypodietosum retusi*), afins al *Rosmarino-Ericion*, o les que hi ha a les codines i als relleixos rocallosos (*Thymo-Globularietum*); les comunitats mesoxeròfiles del *Brachypodio-Aphyllantheum* fan la transició entre els grups anteriors. Les comunitats d'anuals ocupen una extensió reduïda i es localitzen als indrets on hi ha sòls superficials; el desenvolupament progressiu del sòl a partir de la roca nua fa el pas des dels pradells d'anuals de les codines (*Sedetum micrantho-sediformis*) sobre sòls incipients (5-10 cm), fins als altres prats amb anuals (*Brachypodio-Stipetum typicum*, *Brachypodio-Stipetum euphrasio-centaurietosum pulchelli*) que hi ha en la resta de sòls primis (20-50 cm).

L'interès per a conservar aquests turons els podem centrar en els aspectes següents:

- Els turons destaquen com a illes de vegetació natural i seminatural que queden enmig del paisatge agrícola i industrial que presenta actualment la plana de Vic.
- La diversitat d'ambients i de comunitats que hi ha presents permeten mantenir una elevada riquesa florística. A més, s'hi troben algunes espècies que tenen una àrea de distribució restringida en els Països Catalans, com són *Stipa pennata* subs. *iberica*, *Stipa capillata*, *Astragalus austriacus* o *Asterlynosiris*.
- Mantenir la diversitat de comunitats vegetals que trobem en un espai relativament reduït.
- Conservar i recuperar les rouredes de roure martinenc, característiques de la vegetació potencial de la plana, per tal de reduir la fragmentació que pateixen actualment els boscos en aquesta zona. Alhora també el recobriment forestal dels vessants dels turons permet evitar l'erosió a què estan sotmesos de manera natural.
- En els turons hi són presents hàbitats d'interès prioritari, les pastures mediterrànies xerofítiques anuals i vivaces de *Thero-Brachypodietea*, i hàbitats d'interès comunitari, les pastures mesoxeròfiles i basòfiles montanes (*Mesobromion*). Aquests dos tipus d'hàbitats, a la plana, es troben al límit de la seva àrea de distribució; a l'àrea mediterrània desapareixen

aquestes comunitats mesòfiles i a la zona de muntanya les comunitats del *Thero-Brachypodion* esdevenen cada vegada més rares.

- Mantenir un paisatge en mosaic, heterogeni, el qual contribueix a preservar la riquesa faunística de la plana.
- Establir connexions ecològiques entre els sistemes naturals o seminaturals de les àrees perifèriques de la plana.

La conservació d'aquests espais amb una elevada varietat de comunitats vegetals contribuirà a protegir la biodiversitat i el patrimoni natural de la plana.

L'estat actual de conservació que presenten els turons és variable, i els podem agrupar en tres categories:

1. Els que es troben en bon estat, en els quals hi ha rouredes força ben conservades i una bona representació dels diferents tipus de pastures (per exemple, el Clascar de Malla, el de Montrodon, el de Palau o el de Puig-rodon)
2. Els que presenten símptomes de degradació, amb algunes àrees força alterades, amb força erosió i amb poca representació de les rouredes, i
3. Els que es troben completament degradats i fortament erosionats, on gairebé no hi ha recobriment herbaci (en són exemples els serrats tancats per al bestiar).

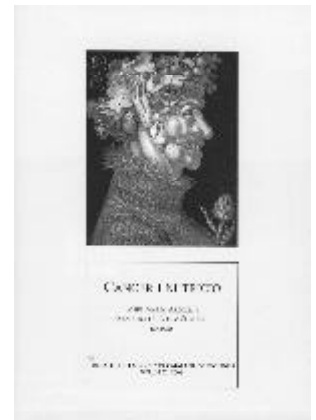
Una de les principals causes de la degradació que pateixen els turons és la tendència actual a tancar-los amb filat elèctric per deixar-hi reposar el bestiar, sobretot les vaques i en alguns serrats també els xais.

Aquesta pràctica comporta la desaparició de la coberta vegetal, arbustiva i herbàcia, amb un augment important de l'erosió i la consegüent pèrdua de sòl. A més d'aquesta, hi ha altres causes, com són la construcció de les infraestructures viàries que travessen pel mig dels turons, que porta a la pèrdua irrecuperable d'aquests espais; el pas sovintejat de les motos pels vessants, que suposa un augment de l'erosió en aquestes àrees, i per últim, en els darrers anys, en alguns serrats s'apliquen residus ramaders (fems i purins) sobre les pastures, la qual cosa comporta una pèrdua important de la diversitat florística.

Per tal de mantenir aquests espais naturals cal evitar, per tant, que es produeixin tots aquests impactes en els turons. ■

Després de la conferència, els assistents van poder veure l'exposició sobre la natura d'Osona organitzada pel grup Naturalistes d'Osona.

Càncer i nutrició. JOSEP MARIA ARGILÉS I FRANCISCO J. LÓPEZ-SORIANO. Treballs de la Societat Catalana de Biologia, núm. 52, Barcelona 2001. 227 p.

Acords del Consell Directiu

Gestió forestal. Dossier 2. Gestió associada de boscos privats i estudis tècnics de les zones cremades els anys 1994 i 1998. Agència local de Desenvolupament Forestal. Novembre de 2001. 159 p.

En la seva reunió del 14 de novembre, el Consell Directiu de la Institució va acordar nomenar a Josep Vila com a representat de la Institució al Consell Consultiu del Consorci per a la Protecció i la Gestió de l'Espai d'Interès Natural de l'Alta Garrotxa. També es va comentar que l'IEC ha designat David Serrat com a nou representant seu a la Junta de Protecció del Parc Natural de la zona volcànica de la Garrotxa. Amb relació a aquest Parc Natural, es recorda que s'ha encomanat a la Institució la realització d'una avaluació del compliment del seu pla especial de protecció, atès que ara està en procés de revisió i es vol saber fins a quin punt se n'han assolit les previsions.

En aquesta mateixa reunió, es va presentar la primera proposta de continguts de la guia dels macròfits i els helòfits de Catalunya que es vol editar des de la Institució. L'equip impulsor és format per Andreu Salvat, membre del Consell Directiu, i pels professors de la Universitat de Girona, Joan Font i Josep Gestí, els quals esperen comptar també amb la col·laboració de molts altres membres de la Institució.

La reunió del Consell Directiu del 12 de desembre es va centrar en la renovació de càrrecs del Consell Directiu, que tindrà lloc durant la propera Assemblea General. Afortunadament, la major part dels membres

del Consell Directiu que enguany acabaven el seu mandat van manifestar la seva disposició a presentar-se a la renovació del seu càrrec. Es va comentar també que d'aquí a un any finalitzarà el mandat de sis membres del Consell Directiu, i que en aquesta ocasió, cap d'ells podrà renovar el seu mandat, ja que tots l'han desenvolupat en dues ocasions consecutives. Per aquest motiu, es va proposar cercar nous membres de la Institució per incorporar al Consell Directiu, de manera que l'any vinent ja hi hagi més persones familiaritzades amb el seu funcionament i no calgui renovar tantes vocalies.

En aquesta reunió, també es va presentar la proposta de continguts d'una nova publicació de la Institució sobre la flora amenaçada de Catalunya, la qual també inclouria una llista de les espècies endèmiques de Catalunya, malgrat que aquestes no es tractin amb la mateixa profunditat que les espècies amenaçades. També es va donar suport a la proposta presentada per la delegació del Bages de col·laborar en la col·lecció de guies d'espais naturals que Farell Editors té previst editar. Finalment, es va acordar donar suport a la candidatura de l'organització Amigos de los Humedales del Sur de Alicante (AHSA) al Premi Ramsar a la conservació dels Aiguamolls. ■

Societats adherides

XII Sessió Conjunta d'Entomologia ICHN-SCL

La Sessió va tenir lloc, el dissabte 24 de novembre de 2001, durant tot el dia, a la Sala Prat de la Riba de l'Institut d'Estudis Catalans.

Aquestes sessions, que se celebren bianualment des de fa vint-i-un anys, apleguen els entomòlegs en una jornada en la qual s'intercanvien experiències i es debaten els temes que es duen a terme dins del camp, molt heterogeni, de l'estudi dels insectes. El

fet que es trobin les persones que habitualment treballen en temes diferents és molt interessant perquè ajuda a obrir noves perspectives i nous mètodes i, a més, permet iniciar col·laboracions importants. Aquesta és l'única ocasió que hi ha perquè es trobin els entomòlegs catalans. Una altra particularitat d'aquestes jornades és la participació tant dels professionals com dels aficionats, molt nombrosos en aquesta matèria, la qual cosa enriqueix el col·lectiu entomològic.

Actes de l'onzena Sessió Conjunta d'Entomologia, ICHN - SCL, Barcelona, 1999. 137 p.

Si esteu interessats a rebre aquesta publicació, podeu demanar-la a la Secretaria de la ICHN.

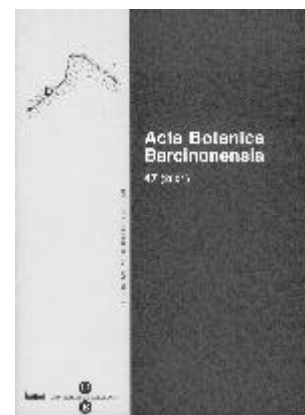
(Continua)

Arcadi Cervelló, president de la Societat Catalana de Lepidopterologia, va obrir la sessió donant la benvinguda als participants en nom de la SCL i, també, del president de la ICHN, que no hi va poder assistir. Després va fer una breu exposició de la continuïtat d'aquestes trobades, de la col·laboració entre la ICHN i la SCL i del que ha aportat a l'entomologia la publicació dels volums que recullen les comunicacions fetes, l'últim dels quals —el número onze— està a punt de sortir. Finalment, va tenir un record per a Joan Vives i Duran, venerable entomòleg, que ens va deixar ara fa un any, a la memòria del qual es va dedicar aquesta sessió. Xavier Jeremias i Oleguer Escolà van fer una breu semblança del senyor Vives, que sempre havia participat amb els seus treballs en aquestes trobades.

A continuació, va començar la sessió científica. Enguany s'hi han presentat 21 ponències de temàtiques diferents: 4 sobre lepidòpters, 8 sobre coleòpters, 2 sobre

himenòpters, 2 sobre cecidologia, 1 sobre dípters, 3 sobre heteròpters i 1 sobre bioespeleologia. Algunes d'aquestes comunicacions se centraven en la faunística de zones d'interès natural, com ara el Parc Natural dels Ports de Tortosa-Beseit, les zones de secà de la Catalunya occidental, el Parc Natural del Garraf i la Reserva Natural de Sebes i Meandre de Flix. D'altres van tocar temes de taxonomia, sistemàtica, comportament, així com descripcions d'espècies noves per a la ciència i novetats o rareses per a la fauna ibèrica o catalana. Dues ponències van fer referència a aplicacions agrícoles i a entomologia mèdica, respectivament. Hi van participar unes 40 persones i les ponències van anar acompanyades de nombrosos debats d'interès sobre els temes exposats.

Esperem que la continuïtat d'aquestes sessions esperoni els nostres entomòlegs a treballar per a la propera sessió, en la qual ens retrobarem a la tardor del 2003. ■

Acta Botanica Barcinonensia, núm. 47. Departament de Biologia Vegetal. Unitat de Botànica. Universitat de Barcelona. 2001. 400 p.

La Mesa Municipal de l'Aiguabarreig ja la formen deu municipis

El passat desset de novembre l'ajuntament de Massalcoreig va rebre una nova convocatòria de la Mesa Municipal de l'Aiguabarreig, l'òrgan de coordinació de l'Espai Natural de l'Aiguabarreig, que impulsa l'Estació Biològica de l'Aiguabarreig (EBA) des del Seminari de Gestió Ambiental organitzat l'any 1998 per la ICHN. El total d'ajuntaments adherits va créixer a deu (a banda de Fraga, Mequinensa, Faió, Almatret, La Granja d'Escarp, Massalcoreig i Seròs s'afegiren Saidí —que ja havia anunciat el seu interès— i Vilella de Cinca per la comarca del Baix Cinca i per la Terra Alta La Pobla de Massalduca), representats pels seus alcaldes i regidors de medi ambient.

L'EBA va presentar tres parlaments, dues xerrades formatives per part dels seus membres sobre ordenació de recursos a càrrec de

Fernando Carceller, sobre la figura legal de les ZEPA per l'ornitòleg Juan Bernal i sobre l'estat actual de les diferents subvencions que està rebent l'Aiguabarreig, pel coordinador de l'espai Guillem Chacon. Van assistir-hi, com a observadors, l'Ajuntament de Balaguer i l'organització del Segre La Bassa Roja, així com l'ajuntament de Nonasp, de la nova ZEPA Aiguabarreig-Matarranya i la Fundació Territori i Paisatge.

L'EBA, entre altres temes, va explicar els avantatges de treballar, de manera coordinada, des dels municipis, en la declaració del Parc Natural.

La propera trobada està prevista pel març de 2002 a l'ajuntament d'Almatret (Segrià). Si voleu més informació consulteu l'adreça d'Internet: <http://aiguabarreig.net> ■

Congresos i reunions

Taula rodona sobre els bolets de Catalunya

Amb motiu de la vintena exposició de bolets de la Facultat de Farmàcia i de l'edició del número 20 de la col·lecció de *Bolets de Catalunya* per la Societat Catalana de Micologia, l'11 de desembre passat va tenir lloc a l'Aula Magna de la Facultat de Farmàcia de la Universitat de Barcelona un acte commemoratiu d'aquestes exemplars iniciatives en el camp de la micologia.

Va destacar la intervenció de M. Carme Barceló, que va fer una completa presentació de la història de la micologia a Catalunya. Es va

recordar especialment el treball desenvolupat per Pius Font i Quer, ja que com a resultat de les campanyes d'exploracions que va promoure als anys trenta ja s'havien determinat més de 1.500 espècies de bolets a Catalunya. La creació, l'any 1972, de la Societat Catalana de Micologia, i la seva vinculació amb la Facultat de Farmàcia, va representar un nou impuls en l'estudi dels fongs. També es va recordar que durant els vint anys d'exposicions de bolets a la Facultat de Farmàcia s'han exhibit exemplars pertanyents a 535 espècies diferents.

Memòria d'activitats del Centre Tecnològic i Forestal de Catalunya, 1996-2001. Centre Tecnològic i Forestal de Catalunya, 2001. 149 p.

Habitats, núm. 3. Revista del Centre de Biodiversitat. Novembre de 2001. 47 p.

European Nature, magazine on the interface of policy and science, núm. 7. Novembre de 2001. 39 p.

August Rocabrúna, en nom de la Societat Catalana de Micologia, va comentar com es va iniciar el projecte d'editar les col·leccions de *Bolets de Catalunya*; la bona acollida que aquestes sempre han tingut, tant pels micòlegs com pels afeccionats; la qualitat de les imatges que contenen, i l'interès dels textos que les acompanyen, i va felicitar-se d'haver aconseguit enguany la fita de publicar la làmina número 1.000.

També es va aprofitar l'oportunitat per fer una reflexió sobre el futur d'aquestes col·leccions, ja que la seva continuïtat requereix un cert replantejament de la línia de treball seguida fins ara, especialment pel fet que després de l'elevat nombre de làmines publicades pot ser que aquelles espècies que encara no han estat editades

no tinguin tant interès per als micòlegs afeccionats.

Les intervencions de Xavier Llimona i de Josep Germain es van centrar a remarcar l'interès dels resultats que pot proporcionar la micologia de camp, la insuficiència dels mitjans que s'hi destinen i el poc que es valora des de diferents sectors socials la recerca naturalista, malgrat que alguns dels productes finals que acaba produint, com les col·leccions, tenen una indubtable acceptació. Finalment, es va insistir en la importància d'enfortir el lligam entre els coneixements científics i els populars i en la tasca exemplar que estan desenvolupant els científics independents, tant en la micologia com en altres disciplines naturalistes. ■

Societats naturalistes dels Països Catalans

III Jornades de Medi Ambient de les Illes Balears

Els dies 14, 15 i 16 de novembre de 2001, se celebraren a Palma de Mallorca les Terceres Jornades de Medi Ambient de les Illes Balears. Aquestes Jornades, que han estat organitzades per la Societat d'Història Natural de les Illes Balears (SHNB) i han comptat amb el suport d'altres institucions i entitats de les Illes Balears, tenen com a objectiu bàsic donar a conèixer les investigacions i informacions ambientals de les Illes Balears. El que pretenem amb aquestes sessions és que investigadors i gestors d'àmbits diferents coneguin el que fa gent de camps aparentment distants dels seus, però a un àmbit geogràfic comú: les Illes Balears.

Les Jornades s'estructuraren en una conferència inaugural, vuit sessions temàtiques i una taula rodona final. Les sessions temàtiques s'iniciaren amb la conferència d'un expert en el tema considerat, seguit de comunicacions orals. La relació de sessions i ponents s'explicita a continuació:

Conferència inaugural: VALENTÍN PÉREZ MELLADO, Universitat de Salamanca

Ciències de la Terra: JOAN FORNÓS, DEPT. DE CIÈNCIES DE LA TERRA, Universitat de les Illes Balears

Fauna: JOAN MAYOL, Dir. Gral. de Biodiversitat, Govern de les Illes Balears

Botànica: LLORENÇ SÀEZ, Universitat Autònoma de Barcelona

Medi terrestre: ANTONI MARTÍNEZ, Universitat de les Illes Balears

Medi marí: CARLOS DUARTE, Institut Mediterrani d'Estudis Avançats

Educació ambiental: COMISSIÓ FÒRUM BALEAR EDUCACIÓ AMBIENTAL

Gestió ambiental: MACIÀ BLÀZQUEZ, Dept. de Ciències de la Terra, Universitat de les Illes Balears – Centre d'Investigació i Tecnologia i Turístiques de les Illes Balears

Espais naturals: JOSÉ MANUEL GÓMEZ, Dir. Gral. de Biodiversitat, Govern de les Illes Balears

Sobre la base del conjunt de resums de les conferències, les comunicacions i les ponències es va publicar un interessant llibre de resums de 317 pàgines, que pot considerar-se l'exponent de les recerques científiques i naturalistes, així com dels temes de gestió i educació ambiental, que s'estan desenvolupant actualment a les Balears. La SHNB utilitzarà aquest llibre com a intercanvi científic amb altres institucions. D'altra banda, aquest llibre es troba a la venda per als socis al preu de 6,01 € (1.000 ptes.).

A la taula rodona, a la qual participaren representants de diversos organismes (Societat d'Història Natural de les Illes Balears, Institut Mediterrani d'Estudis Avançats-CSIC, Universitat de les Illes Balears, Direcció General de Biodiversitat del Govern de les Illes Balears, Museu de Sóller i Grup d'Ornitologia i Defensa de la Naturalesa Balear, entre d'altres), es va tractar el tema «Estat actual i perspectives de la investigació de la natura a les Illes Balears». Entre les principals conclusions destaca la necessitat d'impulsar els estudis relacionats amb l'inventari de diversitat així com els de caire més taxonòmic, ja que són nombrosos els grups taxonòmics dels quals a hores d'ara no es té un coneixement satisfactori dins de l'àmbit de les Balears. També es va incidir en la necessitat d'aprofundir en l'estudi dels elements endèmics, especialment importants en els ecosistemes insulars, com a indicadors de diversitat. Finalment, es va tractar sobre el poc interès del conjunt de la societat per la recerca científica, així com de la problemàtica relativa a la discontinuïtat existent entre el món científic i naturalista i l'Administració, sense que de moment es puguin entreveure solucions per tal d'inten-

(Continua)

tar aproximar els descobriments del món de la ciència al públic general i als gestors del territori.

Com a valoració final, es pot considerar que el desenvolupament d'aquestes III Jornades del Medi Ambient ha estat un èxit, tant per l'excel·lent organització per part de la SHNB com per l'elevada participació (210 autors,

180 assistents inscrits, 150 ponències comunicacions), amb un notable increment respecte a les Jornades precedents. Per tant, aquestes sessions s'han revelat com un instrument vàlid per tal d'impulsar l'intercanvi de coneixements científics i tècnics de caire naturalístic i mediambiental, i s'espera que tinguin una continuïtat en un futur no gaire llunyà. ■

Representants en organismes i institucions

ConSORCI de l'Alta Garrotxa

El geògraf gironí Josep Vila ha estat designat com a representant de la Institució Catalana d'Història Natural al Consell Consultiu del Consorci per a la Protecció i la Gestió de l'Espai d'Interès Natural de l'Alta Garrotxa. Amb aquest nou nomenament es vol continuar avançant en la línia d'aconseguir que la comunitat científica estigui adequadament representada en els òrgans gestors dels principals espais naturals protegits.

Des del NOTÍCIES, us anirem informant d'aquelles iniciatives i decisions que es prenguin a l'alta Garrotxa o que puguin afectar aquest remarcable espai natural, però aquesta línia de comunicació també hauria de funcionar en sentit invers, i per això el representant de la ICHN a l'alta Garrotxa s'ha ofert per fer arribar als responsables de la gestió d'aquest espai natural tots aquells suggeriments, dubtes o inquietuds que li puguin fer arribar els socis de la Institució. ■

Presentació debat sobre el Patronat Montgrí-illes Medes

Organitzat pel Fòrum per a la participació ciutadana de Torroella de Montgrí-1' Estartit, el passat 23 de novembre va tenir lloc a l'auditori del Museu de Torroella de Montgrí un debat sobre la constitució del Patronat Montgrí-illes Medes. Estava prevista la intervenció del batlle de Torroella, Josep Ferrer; de la directora general de Patrimoni Natural i Medi Físic, Montserrat Candini, i de Josep Maria Mallarach en representació de la ICHN. A darrera hora, Montserrat Candini va excusar la seva assistència a causa dels canvis polítics ocorreguts al seu Departament, però no va delegar en ningú més, malgrat els intents realitzats pels organitzadors.

L'Ajuntament de Torroella de Montgrí, propietari de la majoria dels terrenys de l'espai natural del Montgrí i promotor de la seva protecció, està en desacord amb la constitució de l'anomenat Patronat per al Desenvolupament Sostenible dels Espais d'Interès Natural del Massís del Montgrí i

l'Arxipèlag de les Medes, creat, sense consultar l'Ajuntament, pel Decret 253/2000. Aquest Patronat només té les funcions d'un consell assessor, però la composició és la d'un òrgan rector, amb onze membres, però sense representants científics ni conservacionistes, i amb només dos representants de l'Ajuntament. Aquest Patronat té un director, que ha estat nomenat pel Departament de Medi Ambient sense consultar l'Ajuntament.

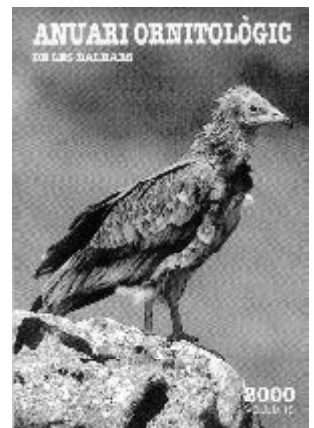
Aquest Patronat esdevé, doncs, un organisme híbrid, que un any i mig després de la seva creació encara no ha començat a funcionar, que no disposa de seu ni de pressupost, malgrat les reiterades promeses del Departament de Medi Ambient al moment de la seva creació. El debat, que va tenir una gran participació, es va centrar en les possibilitats que té l'Ajuntament de Torroella per superar aquest atzucac i potenciar una gestió conservacionista efectiva per a aquest espai d'interès natural. ■

Col·laboracions amb altres entitats

II Reunió de la Xarxa Catalana de Custòdia del Territori

Entre el 16 i el 18 de novembre va tenir lloc a Esterrí d'Àneu i les Planes de Son la II Reunió de la Xarxa Catalana de Custòdia del Territori, organitzada per la Fundació Territori i Paisatge, i que va comptar amb 73 participants.

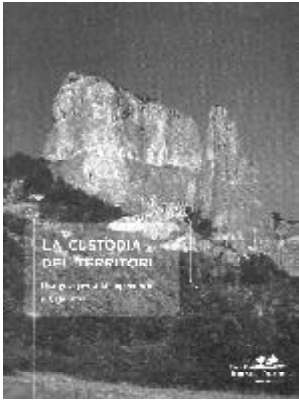
Durant tres dies els participants van aprofundir en les línies que havia marcat la Declaració de Montesquiú l'any anterior, i es van presentar les primeres iniciatives de treball amb propietaris per a la conservació de les seves finques particulars. Aquesta II

Anuari ornitològic de les Balears, volum 15. Revista d'observació, estudi i conservació dels aucells. Grup Balear d'Ornitologia i Defensa de la Naturalesa. 2000. 204 p.

Naturalesa i Societat Circular de la SHNB, núm. 26. Societat d'Història Natural de les Balears. Desembre de 2001. 12 p.

La custòdia del territori: Una guia per a la implantació a Catalunya ROGER ARQUIMBAU, JORDI PIETXI MIQUEL RAFA Fundació Territori i Paisatge, 2001. 32 p.

reunió va comptar amb sis ponències marc, que van exposar l'opinió sobre la custòdia des de diferents col·lectius, en alguns moments de manera excessivament àmplia, derivant en un debat sobre ordenació del territori rural; setze comunicacions breus d'iniciatives i estratègies per a la custòdia, dotze de les quals van presentar projectes que actualment ja contribueixen a la conservació de finques privades a Catalunya, demostrant així la utilitat pràctica de la custòdia; dos tallers de debat, sobre el desenvolupament de la Declaració de Montesquiú, i sobre l'estructura i el funcionament de la Xarxa Catalana de Custòdia del Territori. Durant l'acte de clausura es va constatar l'interès dels participants per agilitar la creació d'una oficina de la Xarxa, per poder promoure i donar un suport continuat a les iniciatives de custòdia que vagin sorgint; també es va considerar necessari que el 2002 es pugui portar a terme la III Reunió de la Xarxa. Les jornades van finalitzar el diumenge amb una visita al

projecte Pirineu Viu de gestió sostenible i conservació dels boscos del Mig Pallars.

Alguns participants van trobar a faltar una exposició més clara i detallada del què és la custòdia i dels mecanismes per portar-la a terme. Per això també és oportú treballar en l'organització de cursos de capacitat per a la custòdia del territori.

La reunió va servir, també, per presentar la publicació *La custòdia del territori. Una guia per a la implantació a Catalunya*, amb textos basats en les ponències de la I Reunió celebrada a Montesquiú el novembre de 2000.

Recordeu que la Declaració de Montesquiú de custòdia del territori es pot consultar a la pàgina web de la Institució. Si voleu rebre més informació de la II Reunió adreueu un missatge electrònic a: L_ALBER@terra.es. Si esteu interessats en la Guia de custòdia adreueu-vos a: fundtip@fundtip.com. ■

Projectes

L'avaluació del sistema d'espais naturals protegits de Catalunya: un projecte obert a la participació de tots els membres de la Institució

Des de fa ja dos anys, la Institució està promouent un ambiciós projecte d'avaluació del sistema d'espais naturals protegits de Catalunya amb l'objectiu de valorar el seu estat de conservació i l'efectivitat de la seva gestió. El primer pas d'aquest projecte es va donar el novembre de l'any 2000 amb l'organització d'un seminari a la Universitat de Girona per definir el sistema d'indicadors a aplicar. (Vegeu el número 33 del NOTÍCIES).

Des d'aleshores, s'ha continuat treballant per desenvolupar la metodologia a aplicar i per assegurar el finançament bàsic del

projecte. El Departament de Medi Ambient, la Fundació Territori i Paisatge i la Diputació de Girona ja han donat suport a aquest projecte i s'espera que altres institucions s'hi sumin ben aviat. Es preveu realitzar aquest projecte durant tot l'any 2002.

L'avaluació abastarà uns 150 espais naturals protegits, la suma dels quals supera el 21 % del territori de Catalunya. La data de la declaració de la protecció d'aquests espais va del 1955 al 2001, però més del 80 % dels espais naturals protegits de Catalunya són novells, posteriors a 1992.

Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i l'Obac

No sols serà la primera avaluació del conjunt dels espais naturals protegits de Catalunya, sinó que també serà la primera vegada que es planteja l'avaluació operativa d'un sistema d'espais protegits d'una Comunitat

grup de context. En conjunt, s'han definit 88 indicadors, que s'hauran d'aplicar bé sigui al sistema d'espais naturals protegits o a espais naturals protegits en particular, o a ambdós a l'hora.

Espai d'interès natural dels Bessons (les Garrigues)

Autònoma o de l'Estat espanyol. Per aquesta raó, aquesta iniciativa ha estat recollida com un dels *Observatoris vivents* del Pla d'Acció dels Espais Naturals Protegits elaborat per la Secció de l'Estat Espanyol d'EUROPARC per a desplegar el Pla d'Acció dels Espais Naturals d'Europa de la UICN. Consulteu l'adreça d'Internet: <http://www.europarc-es.org/pdf/observatorios.pdf>

La metodologia que es preveu utilitzar segueix la proposada per la Comissió Mundial d'Espais Protegits de la UICN l'any 2000. D'aquesta manera s'espera poder caracteritzar la situació de tots els espais naturals protegits de Catalunya, així com la seva planificació i gestió, per tal de mostrar una radiografia acurada del seu estat actual, proposar mesures per millorar els dèficits identificats i establir unes bases sòlides de referència per poder estimar molt millor, en un futur, les seves tendències.

Els espais naturals que seran avaluats són tots aquells que gaudeixen d'alguna figura de protecció en base a la Llei d'espais naturals, al Pla d'espais d'interès naturals o a tractats internacionals. En determinats casos, també s'inclouran espais protegits en base a altres normatives sectorials, sempre i quan tinguin com a finalitat bàsica la protecció dels seus sistemes naturals i l'ús sostenible dels seus recursos. L'avaluació es basarà en sis grups d'indicadors:

1. Estat i context
2. Legislació i planificació
3. Mitjans
4. Processos
5. Activitats i serveis, i
6. Resultats

Com el pes de l'avaluació se situarà en el darrer grup d'indicadors, es tractarà, doncs, d'una avaluació operativa o de *performance*.

El nombre d'indicadors que s'ha elaborat per a cadascun d'aquests grups és molt variable: des d'un sol indicador mixt pel grup de processos fins a 24 indicadors pel

De cadascun dels indicadors s'ha elaborat una fitxa que consta de sis camps: descripció de l'indicador, tipus d'indicador, sistema de càlcul, font de les dades, protocol de presa de mesures i tendència desitjada. Aquestes fitxes es poden consultar a la pàgina web de la Institució, a l'adreça d'Internet: <http://www.iec.es/institucion/societats/ICHistoriaNatural/Avaluacioespais.htm>

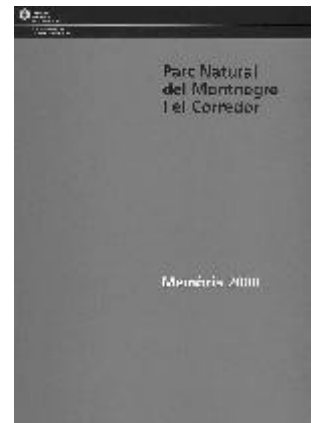
El projecte consta de dues etapes ben diferenciades: el pla pilot i l'avaluació del sistema d'espais naturals protegits. També es preveu posar en marxa una Comissió d'espais naturals, integrada per representants de la Institució en òrgans rectors d'espais naturals protegits o altres organismes vinculats a la conservació de la natura, per donar suport científic al projecte i validar la metodologia de l'avaluació.

Durant els mesos de febrer a abril es preveu dur a terme un pla pilot amb l'objectiu de posar a prova la metodologia elaborada i ajustar-la. Aquest pla inclourà una desena d'espais naturals, escollits de manera que resultin representatius de la diversitat de tot el sistema. L'aplicació de la metodologia a aquest subconjunt ha de permetre identificar els problemes pràctics que plantegen els indicadors elaborats i proposar les mesures correctores oportunes.

El mes de juny es preveu iniciar l'avaluació de tot el sistema d'espais naturals protegits de Catalunya; els treballs hauran d'estar acabats el mes d'octubre. Durant els mesos de novembre i desembre caldrà revisar les dades obtingudes, completar les mancances que s'hi puguin detectar i elaborar la diagnosi, que s'haurà de lliurar a finals d'any.

L'avaluació dels espais naturals protegits de Catalunya inclourà els quatre components següents:

- Una diagnosi del conjunt d'espais naturals protegits de Catalunya.
- Una diagnosi agrupada segons diversos criteris, per exemple: figures jurídiques,

El Servei de Parcs Naturals de la Diputació de Barcelona ha publicat les memòries corresponents a l'any 2000 dels espais naturals protegits següents: Sant Llorenç del Munt i l'Obac, Garraf, Montseny, Olèrdola i Montnegre i el Corredor.

Consell de Protecció de la Natura: Memòria 1998-1999. Departament de Medi Ambient, 2001. 93 p.

Jornades sobre el foc i la gestió d'espais naturals protegits

La Fundació Territori i Paisatge està organitzant unes Jornades sobre el foc i la gestió d'espais naturals protegits que tindrà lloc del 13 al 16 de Març de 2002.

Per a més informació:

Gaby Susanna

Àrea de gestió

Fundació Territori i

Paisatge

Tel. 93 484 73 67

Fax 93 484 73 64

Adreça electrònica:

gsusanna@fundtip.com

administracions responsables, regions naturals, problemàtiques dominants, etc.

- Un conjunt de propostes de millora del conjunt del sistema.
- Un conjunt de propostes de millora en l'àmbit dels grups d'espais naturals protegits.

L'avaluació del sistema d'espais naturals protegits de Catalunya és un dels projectes de més abast dels que ha impulsat la ICHN i només podrà dur-se a terme satisfactoriament si s'obté, tal com és d'esperar, una bona participació de tots els seus membres.

Per aquest motiu, es convida els membres de la Institució a participar-hi, especialment aquells que siguin bons coneixedors dels sistemes naturals d'un determinat espai protegit i tinguin experiència en la gestió d'espais protegits. Si voleu participar en aquest projecte, cal que ho comuniquem a la Secretaria de la Institució i que indiqueu quin espai natural protegit estaria interessats a avaluar. Podeu consultar la llista completa dels espais que s'han d'avaluar a l'adreça d'Internet: <http://www.iec.es/institucio/societats/ICHistoriaNatural/Avaluacioespais.htm>. ■

Observacions i novetats

Dreissena polymorpha ha arribat a l'Aiguabarreig

La invasió del *muscle-zebra* ja és un fet també a l'Aiguabarreig.

Després de localitzar-lo des de juliol a Ribarroja, aquest bivalve ha estat localitzat a l'Aiguabarreig, al riu Ebre als termes de Faió, Almatret i Mequinensa, essent la ubicació actual més septentrional coneguda el barranc d'Aiguamoll d'esta vila.

Es tracta d'un animal originari de la regió de les mars Negra i Càspia, des d'on va començar a expandir-se ja al segle XIX a través dels canals de navegació interfluvial que s'anaven construint. Envaï els llacs prealpins italians, les Illes Britàniques, i la major part de França. Cap al 1982 es va introduir als Grans Llacs de Nord-Amèrica, i en una dècada s'escampà a gran velocitat per tota la meitat oriental del subcontinent.

El cicle biològic dels dreissènids inclou una fase larvària planctònica, de manera que la capacitat de dispersar-se en indrets de poc corrent és molt elevada.

El creixement és ràpid, i en només dos o tres anys ja ateny la mida adulta (uns 2 o 3 centímetres de llargada). Es fixa al substrat i forma «muscleres» denses i atapeïdes.

Amb aquestes característiques esdevé un

agent de canvi ecològic radical: disminueix dràsticament la concentració de fitoplàncton

a l'aigua, augmenta la deposició de matèria orgànica al fons, i l'estructura del bentos resta governada per les denses muscleres.

En termes econòmics, representa pèrdues immenses en taponar canonades, adherir-se al casc dels vaixells, i produir enormes quantitats de conquilles que modifiquen la naturalesa de la llera. En termes ecològics, encara que els efectes varien molt segons la zona concreta, la invasió d'aquest bivalve ha causat la pràctica extinció de diverses espècies de nàiades, i ha alterat de manera pregonera les condicions ecològiques de tota mena d'aigües dolces. ■

Premi per a estudiants

A la convocatòria de l'any 2001 per al premi per a estudiants de la Institució, s'han presentat dos treballs:

- Expansió de la tórtora turca *Streptopelia decaocto* a Catalunya, de Núria Giralt i Vidal i Núria Porcino i Serra
- Tipologia i cartografia de la conca del rec del Talabre (Cap

de Creus), de Teresa Montràs Janer

Un cop els membres del jurat hagin emès el veredict, el Consell Directiu de la Institució, el comunicarà al responsable del treball premiat. L'acte de lliurament de premis tindrà lloc el dia 24 d'abril de 2002 a l'Institut d'Estudis Catalans. ■

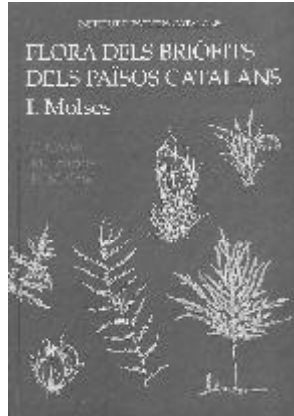
Presentació de l'obra Flora dels briòfits dels Països Catalans. I Molses

El dilluns 11 de febrer de 2002, a dos quarts de vuit del vespre, tindrà lloc, a la Sala Prat de la Riba de l'Institut d'Estudis Catalans, l'acte de presentació de l'obra *Flora dels briòfits dels Països Catalans. I Molses* de CREU CASAS, MONTSERRAT BRUGUÉS i ROSA M. CROS.

En farà la presentació l'Il·lm. Sr. Oriol de Bolòs, membre de la Secció de Ciències Biològiques.

Aquesta publicació es pot adquirir al Departament de publicacions de l'IEC, (c. del Carme, 47 - 08001 Barcelona); tel. 932 701 620; a/e: publicacions@iec.es

El preu de venda al públic és de 30,05 € i 15,03 € per als socis de les societats filials. ■

Nous enllaços des de la pàgina web de la ICHN

Ja podeu consultar la pàgina web del Centre d'Història Natural de la Conca de Barberà, a l'adreça: <http://chncb.pangea.org>

Recull de legislació

Administració

Decret 290/2001, del 6 de novembre, pel qual s'aprova la constitució del Consorci per a la Protecció Integral del Delta de l'Ebre i se n'aproven els Estatuts. (DOGC núm. 3517 del 20 de novembre de 2001)

Ajuts

Ordre del 14 de desembre de 2001, per la qual s'aproven les bases reguladores dels ajuts a la gestió forestal sostenible i es fa pública la convocatòria per a l'any 2002 (codi de la convocatòria 04.08.02). (DOGC núm. 35398 del 21 de desembre de 2001)

Caça i pesca

Resolució del 9 de novembre de 2001, per la qual es declaren sotmesos al règim cinegètic de caça controlada de Poblet terrenys situats als termes municipals de Vimbodí, l'Espluga de Francolí i Montblanc. (DOGC núm. 3521 del 26 de novembre de 2001)

Resolució del 9 de novembre de 2001, per la qual es declara zona de seguretat el terme municipal de Rubí. (DOGC núm. 3521 del 26 de novembre de 2001)

Espais naturals protegits

Resolució del 9 d'octubre de 2001, per la qual es fa públic l'Acord del Govern del 25 de setembre de 2001, d'aprovació definitiva del Pla especial de delimitació definitiva dels espais del PEINN Massís de les Salines, Penya-segats de la Muga i Massís de l'Albera. (DOGC núm. 3504 del 31 d'octubre de 2001)

Edicte del 26 d'octubre de 2001, de notificació de la resolució d'aprovació del projecte de recuperació de l'estany de Sils i de l'estudi de l'impacte ambiental (clau 634-018). (DOGC núm. 3505 del 2 de novembre de 2001)

Decret 319/2001, del 4 de desembre, pel qual es modifica la descripció dels límits de l'àmbit territorial del Parc Natural de la Muntanya de Montserrat que conté l'annex I del Decret 59/1987, del 29 de gener. (DOGC núm. 3533 del 13 de desembre de 2001)

Impacte ambiental

Edicte del 8 de novembre de 2001, pel qual es fa pública la declaració d'impacte ambiental del projecte de torre de comunicacions de Sant Mateu, al terme municipal de Premià de Dalt. (DOGC núm. 3518 del 21 de novembre de 2001)

Nomenaments

Decret 295/2001, del 20 de novembre, pel qual es nomena el senyor Ramon Espadaler i Parcerisas conseller de Medi Ambient. (DOGC núm. 3518 del 21 de novembre de 2001)

Altres

Llei 15/2001, del 14 de novembre, de meteorologia. (DOGC núm. 3524 del 29 de novembre de 2001)

Amb el suport de

Diputació
Barcelona
xarxa de municipis

fundada el 1899

ICHC
INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS

Filial de l'Institut d'Estudis Catalans

Redacció: ICHN
C. del Carme, 47
08001 Barcelona
Tel. 933 248 582
Fax 932 701 180

Imprimeix: IMPREMTA BADIA, SL
Maqueta: Albert Beltran
Dipòsit Legal: B.39829-1995

Agenda

Sessions científiques

Dimecres 13 de febrer de 2002, a les 7 de la tarda, al Centre d'Informació Ambiental Les Cases d'en Puig del Prat de Llobregat. **Les espècies invasores: trets biològics i factors ecològics que afavoreixen la seva expansió**, per MONTSERRAT VILÀ, biòloga, Centre de Recerca Ecològica i Aplicacions Forestals, UAB.

Dimarts 12 de març de 2002, a les 7 de la tarda, a la Sala Prat de la Riba de l'IEC. **Els mol·luscs de les illes Balears, una història d'invasions i extincions**, per CHRISTIAN RUIZ ALTABA, Conselleria de Medi Ambient, Govern Balear.

Cursos naturalistes

16 i 17 de febrer de 2002. **Les aus marines: ecologia, identificació i distribució de les espècies presents a Catalunya i a la Mediterrània**, per JORDI MARTÍ I ALEDO, ornitòleg, responsable de l'Estació Ornitològica del Parc Natural dels Aiguamolls de l'Empordà

Informació i preinscripció

Parc Natural dels Aiguamolls de l'Empordà. Mas El Cortalet; 17486 Castelló d'Empúries. De dilluns a divendres, de 9 a 14 h. Demaneu per Carme Gifre. Tel. 972 454 222; fax 972 454 474. A/e: aiguamolls@aiguamolls.org

1, 2 i 3 de març de 2002. **Introducció al coneixement de la geologia de la Catalunya Central**, per ORIOL OMS I LOBET, Departament de Geologia, Facultat de Ciències, UAB

Informació i preinscripció

Secretaria de la ICHN. C. del Carme, 47; 08001 Barcelona. De dilluns a divendres, de 12 a 14 h. Demaneu per Isabel Munujos. Tel. 933 248 582; fax 932 701 180. A/e: ichn@iec.es

16 i 17 de març de 2002. **Gestió i conservació de la tortuga mediterrània (*Testudo h. hermanni*) a la serra de l'Albera**, per JOAN BUDÓ, XAVIER CAPELLERAS i MARC FRANCH, responsables del Centre de Reproducció de Tortugues

Informació i preinscripció

Centre de Reproducció de Tortugues de l'Abera. Santuari del Camp, 17780 Garriguella. De dilluns a divendres, de 10 a 13 h. Demaneu per Joan Budó o per Xavier Capalleras. Tel. 972 552 245. A/e: crt@wanadoo.es

Presentació de l'obra *Flora dels briòfits dels Països Catalans. I Molses*

Dilluns 11 de febrer de 2002, a dos quarts de vuit del vespre, a la Sala Prat de la Riba de l'IEC, tindrà lloc la presentació de l'obra *Flora dels briòfits dels Països Catalans. I Molses*, de CREU CASAS, MONTSERRAT BRUGUÉS i ROSA M. CROS.

Recordau

Horari d'atenció als socis de la ICHN

Dilluns, dimecres i divendres de 9 a 17.30 h. Dimarts i dijous de 10.30 a 19 h.
Adreça electrònica: ichn@iec.es. Adreça d'Internet: <http://www.iec.es/ichn>

Han col·laborat en la redacció d'aquest NOTÍCIES:

Carme Casas, Guillem Chacón, Josep Germain, Josep M. Mallarach, Jordi Pietx, Llorenç Sáez, Andreu Salvat i Francesc Vallhonrat.